

ПРЕДГОВОР

Неповољна привредна кретања у свету настављају се током текуће деценије, па су условила врло живо интересовање за бројне и веома разноврсне економске проблеме. Првенствено зато што је њима иницирана дубока друштвена криза којом се данас сем економиста баве филозофи, правници, политиколози, социолози и други аналитичари друштвених кретања. Преиспитују се теорије, политике и економски системи, под лупу стављају укупна друштвена опредељења и системи вредности, било да су у питању развијене или неразвијене земље.

Све то формира један веома сложен амбијент у коме се данас показује нарочито велики интерес за међународну проблематику, посебно за њен економски аспект. Питања везана за међународну поделу рада, развој неразвијених земаља, светски монетарни систем, међународне кредитне односе, кретања капитала те економску миграцију становништва, сусрећу се редовно у дневној штампи, часописима и другим средствима масовне комуникације. Положај Југославије и њена наглашена оријентација ка отварању према различитим светским економским токовима и процесима доприноси значењу и општем занимању код нас за међународне економске односе. Дубока друштвена и привредна криза још појачава интерес за искуства и постојеће теорије, налаже њихову спознају, критичко преиспитивање, прилагођавање потребама југословенског развоја и активнијег укључивања у светске токове.

У овом раду пажњу смо усредсредили на једно релативно уско подручје које се односи на међународну трговину и развој привреде. У оквиру тога посебно су анализирани теоријски проблеми и практична искуства досадашњег укључивања неразвијених земаља у међународну поделу рада. То што рад треба да послужи и као универзитетски уџбеник утицало је на обим и структуру, давање многих подробнијих објашњења о појединим економским феноменима. С друге стране, проблематика обухваћена овом књигом представља саставни део програма из предмета „Међународни економски односи” који се изучава на Економском факултету у Приштини, што је такође утицало на садржај и структуру рада.

У том смислу, најпре смо дали општи осврт на улогу међународне трговине у развоју националне привреде, као нужан оквир за дубље и свестраније разумевање третираних питања. Након тога смо разматрали и преиспитивали поједина теоријска схватања и практична искуства о улози спољне трговине и спољноекономског фактора уопште у развоју националног -- бу-

дући да економска теорија и пракса требају и морају да буду основа при конципирању дугорочне развојне политике сваке националне економије, да би смо коначно пажњу усмерили на проблематику која нас у овом раду највише интересује: неравномерност привредног развоја земаља укључених у међународну поделу рада. Трећи и уједно најобимнији део рада је, наиме, посвећен теоријским проблемима и практичним искуствима досадашњег укључивања неразвијених земаља у међународну поделу рада. Настојали смо да читаоцу укажемо на основне проблеме и слабости у протеклом развоју неразвијених земаља и са овог аспекта, истражимо узроке и корене овог проблема, те индицирамо путеве њиховог превазилажења. На такав начин, теоријском и емпиријском анализом желели смо да учинимо излагање живим и интересантним, да подстакнемо студенте на критичко размишљање и усвајање логичког економског начина расуђивања.

За корисне савете који су допринели побољшању коначног текста овог рада веома сам захвалан рецензентима др Оскару Ковачу, редовном професору Економског факултета у Београду и др Мурису Хаџибулићу, редовном професору Економског факултета у Приштини. Овом приликом изражавам своју захвалност и колегама који су рукопис читали пре објављивања, те својим сугестијама допринели да се излагања обогате, отклоне извесне нејасноће и техничке грешке.

У Приштини,
јуна 1993.

АУТОР